

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา ในเขตการศึกษา 1 โดยดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ได้ศึกษากับประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัด ในเขตการศึกษา 1 จำนวน 14,379 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยจำแนกตามรายจังหวัด ตามเกณฑ์การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางของ เกรจซี และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 608) ได้จำนวน 375 คน ดังรายละเอียดตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

จังหวัด	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1. ปทุมธานี	3,849	101
2. นครปฐม	3,822	100
3. สมุทรปราการ	3,549	92
4. สมุทรสาคร	1,795	47
5. นนทบุรี	1,364	35
รวม	14,379	375

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนและประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดในเขตการศึกษา 1 โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียน ตามทัศนะของครูผู้สอนเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด มีทั้งหมด 28 ข้อ โดยสอบถามใน 3 ด้าน คือ

1. ด้านบุคลิกภาพ มี 10 ข้อ
2. ด้านคุณธรรมจริยธรรม มี 9 ข้อ
3. ด้านความเป็นผู้นำ มี 9 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียน ตามทัศนะของครูผู้สอนเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด มีทั้งหมด 25 ข้อ โดยสอบถามใน 4 ด้านคือ

1. ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มี 5 ข้อ
2. ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก มี 8 ข้อ
3. ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน มี 8 ข้อ
4. ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน มี 4 ข้อ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียน โดยอาศัยแนวคิดของ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2529, หน้า 4-5) และศึกษาแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียนตามแนวคิดของ มอท (Mott cited in Hoy & Miskel, 1991, p. 398) ศึกษางานวิจัยของ มนตรี บุญธรรม (2544, หน้า 121-127) และงานวิจัยของ อำนวย ชัยนัคคกร (2544, หน้า 122-123)

2. นำแนวคิด ทฤษฎี และข้อมูลต่าง ๆ มาสร้างแบบสอบถามตามเนื้อหาที่เกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียน ในด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความเป็นผู้นำ และเนื้อหาที่เกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียน ในด้านความสามารถผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน และด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน

3. นำแบบสอบถามไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความสมบูรณ์ และความถูกต้อง แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไข

4. นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิประกอบด้วย

4.1 ผศ.ดร.ธร สุนทรายุทธ หัวหน้าภาควิชาบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยบูรพา

4.2 ดร.สมโภชน์ เอนกสุข

อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและวัดผลทางการศึกษา

มหาวิทยาลัยบูรพา

4.3 นายสำรวย เพ็ชรพันธ์

ผู้ตรวจราชการสำนักงาน

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

เขตการศึกษา 1

4.4 นายพุด เหมือนศาสตร์

หัวหน้าการประถมศึกษา

อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ

4.5 นายสุวรรณ ประภาสวัสดี

ศึกษาธิการอำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ

5. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิแล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณา

6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับครูผู้สอน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ เขตการศึกษา 1 จำนวน 30 คน

แล้วนำไปหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ด้วยวิธีสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation)

แบบสอบถามตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียน มีค่าอำนาจการจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .31 - .88 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ และแบบสอบถามตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียน มีค่าอำนาจการจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .56 - .84 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้

7. นำแบบสอบถามทั้งหมดไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) ของ ครอนบาค (Cronbach, 1990, pp. 202-204)

แบบสอบถามตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียน มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .96 และแบบสอบถามตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียน มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .96

8. นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองและปรับปรุงแล้วไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ดำเนินการดังนี้

1. นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา ถึงผู้บริหารโรงเรียนในเขตการศึกษา 1 เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง
2. ส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่าง โดยส่วนหนึ่งส่งทางไปรษณีย์ และอีกส่วนหนึ่งผู้วิจัยไปเก็บข้อมูลด้วยตัวเอง ทั้งหมด 375 ฉบับ ได้คืนมา 354 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94.4

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้มาดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแล้วให้คะแนนตามน้ำหนักที่กำหนดไว้ตามแนวคิดของ ลิเคอร์ท์ (Best & Kahn, 1993, pp. 246-250) ดังนี้

5	คะแนน	หมายถึง	มากที่สุด
4	คะแนน	หมายถึง	มาก
3	คะแนน	หมายถึง	ปานกลาง
2	คะแนน	หมายถึง	น้อย
1	คะแนน	หมายถึง	น้อยที่สุด

2. บันทึกข้อมูลลงในเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อใช้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม SPSS for Window และนำผลที่ได้ไปวิเคราะห์โดยใช้เกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว, 2535, หน้า 24)

- คะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีคุณลักษณะผู้บริหาร/ประสิทธิผลในระดับมากที่สุด
 คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีคุณลักษณะผู้บริหาร/ประสิทธิผลในระดับมาก
 คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีคุณลักษณะผู้บริหาร/ประสิทธิผลในระดับปานกลาง
 คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีคุณลักษณะผู้บริหาร/ประสิทธิผลในระดับน้อย
 คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีคุณลักษณะผู้บริหาร/ประสิทธิผลในระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนะของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 1 โดย

1. การศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนโดยใช้คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)
2. การศึกษาประสิทธิผลของโรงเรียนโดยใช้คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)
3. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียนโดยใช้สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation)
4. ศึกษาความสัมพันธ์เชิงพยากรณ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียน โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)